

Силабус курсу

Юридична деонтологія та професійна етика

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 Право

Спеціальність – 081 Право

Освітньо-професійна програма - «Право»

Дні занять: відповідно до розкладу

Консультації: відповідно до графіку

Рік навчання: I, Семестр: I

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.ю.н., доцент кафедри теорії права та конституціоналізму
Бабкова Тетяна Вікторівна

Контактна інформація

tatiana74babkova@gmail.com

+380672779552

Опис дисципліни

«Актуальні питання конституційного права та процесу» є дисципліною, яка вивчає сучасні проблеми розвитку конституційного права та процесу, а також норм права, що регулюють конституційно-правові та конституційно-процесуальні відносини, виокремлення та дослідження актуальних проблем розвитку основних інститутів конституційного права та процесу в контексті євроінтеграційних процесів в Україні.

За наслідками навчання, здобуті під час вивчення дисципліни «Актуальні питання конституційного права та процесу» знання, дозволяють студентам в процесі професійної реалізації: використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції; застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні; критично осмислювати та розв'язувати складні завдання та проблеми, що потребують міждисциплінарних підходів у сфері реалізації та захисту конституційних прав і свобод людини; бути здатними та готовими до ефективного використання сучасних правових засобів, розв'язання кейсів у сфері реалізації та захисту конституційних прав і свобод людини.

Структура курсу

Години (лек. 30/ сем.30)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	Основні положення теорії конституціоналізму та Конституція України	Знати політико-правове значення, функціональне призначення Конституції України, предмет конституційного регулювання, конституційні принципи розвитку галузевого законодавства	Тести, опитування, есе
2 / 1	Верховенство права та конституціоналізм, у тому числі в умовах законодавчої невизначеності.	З'ясувати сутність верховенства права та конституціоналізму, у тому числі в умовах законодавчої невизначеності	Тести, опитування, есе
4 / 2	Основи теорії конституційного ладу в умовах конституційної реформи в Україні	Вивчення проблем реформування конституційного ладу, а також співвідношення народного суверенітету з національним і державним суверенітетом.	Тести, опитування, пр.завдання
4 / 2	Проблеми правового статусу людини і громадянина в Україні в світлі Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики ЄСПЛ	Вивчити и конституційно-правовий статус людини і громадянина України в світлі конституційної реформи. Здійснити аналіз впровадження положень Європейської конвенції та практики ЄСПЛ в Україні.	Тести, опитування, есе
2 / 2	Принцип демократизму у світлі конституційної реформи в Україні.	З'ясувати перспективи удосконалення виборчої демократії в Україні та нерспективи розвитку всенародного та місцевого обговорення нормативно-правових актів та індивідуальних рішень.	Тести, опитування
2 / 1	Актуальні проблеми удосконалення виборчого процесу в Україні.	Вивчити ключові проблеми загальнодержавних та місцевих виборів.	Тести, опитування
2 / 1	Діяльність органів представницької демократії та інших державних органів в Україні та перспективи її реформування.	Знати роль та місце органів представницької демократії та інших державних органів в суспільстві, шляхи та перспективи їх реформування.	Опитування, есе
2 / 1	Конституційні основи реформування територіального устрою та місцевого самоврядування	З'ясувати витоки і правову територіального устрою в Україні та перспективи його удосконалення. Проаналізувати причини, за	Тести, опитування, есе

	в Україні.	яких необхідне реформування місцевого самоврядування. направи реформування місцевого самоврядування в Україні. проблеми реформування територіальної громади.	
4 / 1	Медіація в процесі вирішення (врегулювання) конституційних конфліктів	З'ясувати рецепцію медіації у вітчизняний політико-правовий простір з урахуванням досвіду європейських країн. Проаналізувати зарубіжний досвід застосування процедури медіації у конфліктах із органом публічної адміністрації у судовий та у позасудовий спосіб.	Тести, опитування, пр. завдання
2 / 2	Актуальні питання інтеграції України до європейського конституційного простору.	Вивчити європейський досвід організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування та проаналізувати актуальні питання інтеграції України до європейського конституційного простору.	Тести, опитування, есе
4 / 1	Актуальні питання сучасного конституційного процесу в Україні.	Дослідити актуальні питання вдосконалення конституційного процесу в Україні. Здійснити аналіз місця та ролі конституційної скарги в механізмі захисту прав людини в Україні.	Опитування, пр. завдання

Літературні джерела

1. Актуальні проблеми конституційного права України: підручник / за заг. ред. проф.. Олійника А.Ю. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 554 с.
2. Актуальні проблеми сучасного конституційного права України : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Відп. ред. Ю. С. Шемшученко, О. В. Батанов. К. : Юридична думка, 2020. 456 с.
3. Бисага Ю. М., Крегул Я. М., Куцин М. М., Нечипорук Г. Ю. Праксеологія парламентського контролю: порівняльно-аналітичне дослідження: монографія. Видавничий дім "Гельветика", 2020. 262 с.
4. Васильченко Г. Планування розвитку територіальних громад: навч. посіб. Київ: ВІЕН ЕЙ, 2018. 256 с.
5. Верлос Н.В. Медіація в процесі вирішення (врегулювання) конституційних конфліктів. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 29 (68) № 3 2018. С. 18-25. URL: http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/3_2018/6.pdf
6. Гультай М. М. Конституційна скарга у механізмі доступу до конституційного правосуддя: курс лекцій. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 269 с.
7. Калинюк С.С., Бисага Ю.М., Белов Д.М., Ярема В.І. Конституційно-правовий статус адвокатури в механізмі реалізації права людини і громадянина на правову допомогу : моногр. Ужгород : Гельветика,

2017. 197 с.

8. Конституційні засади сучасного державотворення: навч. посіб. у питаннях і відповідях / Т. Є. Кагановська та ін.; за ред. Т. Є. Кагановської. Харків: Право, 2017. 303 с.

9. Конституційне право України. Навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти / Терлецький Д.С., Афанасьєва М.В., Батан Ю.Д. та ін. Одеса, 2020. 242 с. URL: http://dcmaup.com.ua/assets/files/konstitucijne-pravo-ukraini-nmp_2020.pdf

10. Конституційне право України : підручник / Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, В.П. Колісник та ін.; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків: Право, 2020. 592 с. URL: https://pravoizdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4283&download_id=1336

11. Конституційне право. Підручник. За заг. ред. О.С. Бакумова, Т.І. Гудзь, М.І. Марчука. Харків, 2019. 484 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10085/Konstytutsiine%20pravo_pidruchnyk_KhNUVS_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

12. Конституційне право України: підручник / Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків: Право, 2020. 592 с.

13. Конституційне право України: прагматичний курс : навч. посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.]; за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова ; тех. ред. Ю. Д. Батан. О.: Юридична література, 2017. 256 с.

14. Конституційне право : підручник / Ю. Г. Барабаш, О. М. Бориславська, В. М. Венгер ; ОБСЄ. - Київ : ВАІТЕ, 2021. - 528 с.

15. Конституційне право України : підручник. 10-е (ювілейне) видання: 27 27 перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2020. 504 с.

16. Конституційне право України : навч. пос. / за заг. ред. М.І. Марчука, О.С. Бакумова, Л.Д. Варуц, Т.І. Гудзь та ін. Х. : Харків нац. ун-т внутр. справ, 2017. 408 с.

17. Конституційне право України: підруч. 8-е вид. перероб. та допов. Ужгород: Гельветика, 2018. 410 с.

18. Конституційне право України: посіб. для підгот. до іспитів / [Ю. Г. Барабаш та ін.]. 4-те вид., перероб. та допов. Харків: Право, 2017. 369 с.

19. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.]; за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.

20. Конституційне право України: підручник / Т.М. Слінько, Л.І. Летнянчин, Ф. В. еніславський та ін. ; за заг. ред. Т.М. Слінько. Х. : Право, 2020. 592 с.

21. Костас П. Захист внутрішньо переміщених осіб відповідно до Європейської Конвенції з прав людини та інших стандартів Ради Європи: посіб. Харків: Право, 2017. 151 с.

22. Красій М. О. Об'єкти національної безпеки як об'єкт конституційного права. Правові засади організації та здійснення публічної влади: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Хмельницький, 28 лютого - 02 березня 2020 р.). м. Хмельницький, 2020. С. 125-127.

23. Лекції з дисципліни «Конституційне право» / Л.Р. Наливайко. Дніпро, 2019. 925 с. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/18.2.pdf>

24. Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 556 с.

25. Тетарчук І., Дяків Т. Конституційне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К., Центр учбової літератури, 2020. 218 с.

26. Чудик Н.О. Трансформація прав людини в умовах глобалізації суспільства. «Globalizacija droga ku

przyszlosci» Redakcja: dr. Matgorzata Kotecka, ks.prof. Dr.hab. Jan Zimny. Stalowa Wola. 2017. P. 365–375.

27.Чудик Н.О. Сім'я і право: внутрішньо національний та міжнародний аспекти. «Malzenstwo I rodzina». Redakcja: ks. prof. Dr. hab. Jan Zimny. Katowice. 2019. P 54-65.

28.Чудик Н.О. Теоретичні та практичні аспекти реформування інституту адвокатури: монографія. За заг. ред. Н. З. Рогатинська, С. В. Банах, Н. В. Береза (та ін.). Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 101–127 с.

29.Чудик Н.О. Адміністративно-правова характеристика стадій виборчого процесу. Наше право. 2015. № 6. С. 198–203.

30.Чудик Н.О. Адміністративно-правові гарантії здійснення виборчого процесу. Право.ua. № 1. 2016. С. 223–227.

31.Чудик Н.О. Адміністративна відповідальність за порушення прав суб'єктів виборчого процесу. Європейські перспективи. 2016. № 2. С. 205–209.

32.Чудик Н.О. Реформування судової влади в Україні. Актуальні проблеми правознавства. 2016. № 4. С. 97–100.

33.Чудик Н.О. Судова реформа – вагомий крок до Європейського правосуддя. Актуальні проблеми правознавства. 2017. № 3. С. 193–196.

34.Чудик Н.О. Колаборація (взаємодія) суб'єктів виборчого процесу: адміністративно-правовий аспект. Європейські перспективи. 2017. № 4. С. 154–159.

35.Чудик Н.О. Завдання та функції адвоката в адміністративному процесі. Актуальні проблеми правознавства. 2018. № 3. С. 34–39.

36.Чудик Н.О. Реформа виборчого законодавства України в контексті європейської інтеграції. Європейські перспективи. 2018. № 4. С. 12–15.

37.Чудик Н.О. Моделі адміністративної юстиції в зарубіжних країнах. Актуальні проблеми правознавства. 2019. № 1. С. 86–91.

38.Чудик Н.О. Інформаційне забезпечення виборчого процесу в Україні. Наукові записки. Серія: Право. 2019. Випуск 6. С. 211–215.

39.Чудик Н.О. Судовий захист учасників виборчого процесу як гарантія дотримання їх прав. Наукові записки. Серія: Право. 2019. № 7. С. 262–265.

40.Чудик Н.О., Антоник Є.М. Інститут викривачів у запобіганні та протидії корупції в Україні. Актуальні проблеми правознавства. 2019. № 4. С. 141–146.

41.Чудик Н.О. Співвідношення державного та громадського контролю за виборчим процесом в Україні. Адміністративне право і процес. 2020. № 4 (31). С. 212–215.

42.Чудик Н.О. Засади адміністративно-правового забезпечення виборчого права в Україні. Наше право. 2020. № 1. С. 229–233.

43.Чудик Н.О. Протидія зловживанню адміністративними ресурсами під час виборчого процесу. Наукові записки. Серія: Право. 2020. № 8. С. 210–214.

44.Теремецький В.І., Чудик Н.О. Судова практика щодо вирішення виборчих спорів. Наукові записки. Серія: Право. 2021 № 10. С. 15–19.

45.Чудик Н.О. Стабільність виборчого законодавства як передумова реалізації прав і свобод людини. Європейські перспективи. 2021. № 2. С. 184–189.

46.Шамрай В.В. Конституційне право в умовах глобалізації та міждержавної інтеграції: теоретико-методологічний аспект : моногр. 2018. 358 с.

47. Amartya Sen. Development: Which Way Now? Economic Journal. 1983. Vol. 93. P. 745-762. URL: <http://surl.li/acffy> 19. Angela K. Bourne. Democratic Dilemmas: Why democracies ban political parties. New York: Routledge, 2018. 280 p.

48.Chemerinsky Erwin. Constitutional Law-Principles and Policies. 2015. P. 35

49. Chudyk N.O. International and Legal Standards of Judicial Control over the Realization of the Suffrage. *European Reforms Bulletin*. 2019. № 1. S. 79–83.
50. Chudyk N., Teremetskyi V., Martseliak O., Velychko V., Martseliak S., Shamrai V. Legal Positions of the European Court of Human Rights on the Right to Free Elections and Their Influence on the Formation of a Democratic Electoral System. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2021. Vol. 24, Issue: 1S: Business Ethics and Regulatory Compliance, 1-9. URL: <https://www.abacademies.org/articles/legal-positions-of-the-european-court-of-human-rights-on-the-right-to-free-elections-and-their-influence-on-the-formation-of-a-dem-12271.html>
51. Chudyk N.O. Will mediation become an effective and sought-after alternative to litigation? Promotion of social and economic values in the context of European integration. (Moldova, 10-11 desember 2019 p.) . Moldova, 2019. P. 14– 17.
52. Juliane Kokott and Martin Kaspar. Ensuring Constitutional Efficacy. *The Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law*. Eds. Rosenfeld, Michel, and András Sajó: Oxford University Press. November 21. 2012. P. 809.
53. Karpachova N., Dobrianska O., Punda O., Protsiuk I., Zhuravel Ya., Chudyk N., Korotun O. Impact of Direct Effect of Constitutional Norms and Practice of the European Union on the Efficiency of Human Rights' Realization and Protection. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*, 2021. Vol. 24, Special Issue 1, P. 1-8. URL: <https://www.abacademies.org/articles/impact-of-direct-effect-of-constitutional-norms-and-practice-of-the-european-union-on-the-efficiency-of-human-rights-rea.pdf>
54. Kelsen, Hans. *General Theory of Norms*. Oxford [England]: Clarendon Press, 2011. P. 104
96. Louis Favoreu, Xavier Philippe. La place du Conseil constitutionnel dans la Constitution de 1958. URL: <http://blog.ac-rouen.fr/lyc-bloch-notes/files/conseil-constitutionnel-17365.pdf> (Last accessed: 20.04.2021).
55. Peter Niesen. Anti-Extremism, Negative Republicanism, Civic Society: Three Paradigms for Banning Political Parties. Published online by Cambridge University Press: 06 March 2019. *German Law Journal*. Volume 3. Issue 7. July 2002. E1. DOI: <https://doi.org/10.1017/S2071832200015157>
56. Rotunda, Ronald D, and John E. Nowak. *Principles of Constitutional Law*, 2016. P. 58.
57. Teremetskyi V. I., Chudyk N.O. Impact of the European Court's Legal Attitude on the Electoral System in Ukraine. *European Reforms Bulletin*. 2021. № 1. S. 113–117.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	20
Модуль 1 (теми 1-7) – обговорення кейсів	20
Модуль 2 (теми 7-15) – обговорення кейсів	20
Екзамен (теми 1-15) – тести, завдання, кейси	40

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом